

S.P.Q.R.

ROMSELSKABET

- Julekoncert med Musica Ficta
- Aktuel rapport fra Rom
- Den italienske Tricolore
- Parvernes apotek
- RomQuiz

Romselskabet må som så mange andre begrænse sine aktiviteter i denne tid med Corona. Vi har derfor besluttet igen at kommunikere med jer pr. mail, som vi gjorde i foråret. Så med jævne mellemrum vil der dumpe et "Coronabrev, anden bølge" med en buket af romerske frugter ned i mailboxen. Har I selv et eller flere indlæg, bringer vi dem meget gerne. Hvis indlæggene udtrykker længsel og afsavn, bliver de helt sikkert læst.

Vi varmer op med en aktuel rapport fra Rom, et medlemsbidrag om det italienske flag samt et bidrag om et meget specielt apotek i Trastevere.

Mange hilsner
Bestyrelsen

11. Corona nyhedsbrev. Redaktion: Paul Anker Lund

Julekoncert med MUSICA FICTA PALESTRINAS JULEMESSE og DANSKE JULSESANGE

Marmorkirken Onsdag den 9. december. kl 20.00

Pris for medlemmer **120.00 kr**

Pris for ikke medlemmer **150.00 kr**

Køb billetter på **Billetto (Brug kode SPQR)**

Koncerten afholdes efter myndighedernes anbefalinger i forhold COVID-19. Publikum skal således holde afstand og bære mundbind på vej ind og ud af kirken.

Hvad angår de italienske mediers opmærksomhed er det kun Italiens kristiske virussituation, der i den senere tid har kunnet tage mediekampen op i forhold til det amerikanske præsidentvalg. Situation i Italien er i stigende grad kritisk, og landet er nu blevet inddelt i tre forskellige zoner, alt efter virussens udbredelse.

Virus raser i hele Italien og Rom er halvt nedlukket

Tekst og fotos: Jesper Storgaard Jensen

Gennem 2020 har italienerne fået en ny forkortelse ind under huden: DPCM. Det står for "Decreto del Presidente del Consiglio dei ministri", dvs. et dekret udstedt af den italienske ministerpræsident (premierminister). Et dekret er først og fremmest tidsbesparende. Det har øjeblikkelig virkning, og man undgår således den træge og ofte langsommelige vej gennem parlamentets komplicerede lovgivningsmaskineri. Det er der ganske enkelt ikke tid til i disse virustider.

DPCM udtales af de fleste som en slags hurtig og indforstået hvislen, der udføres med halvåben mund. Selv min datter på 12 år taler indforstået om, hvad et givent DPCM indeholder, og hvilken betydning det kommer til at få på hendes skolegang (klasseundervisning eller fjernundervisning via computeren) og sociale liv i det hele taget.

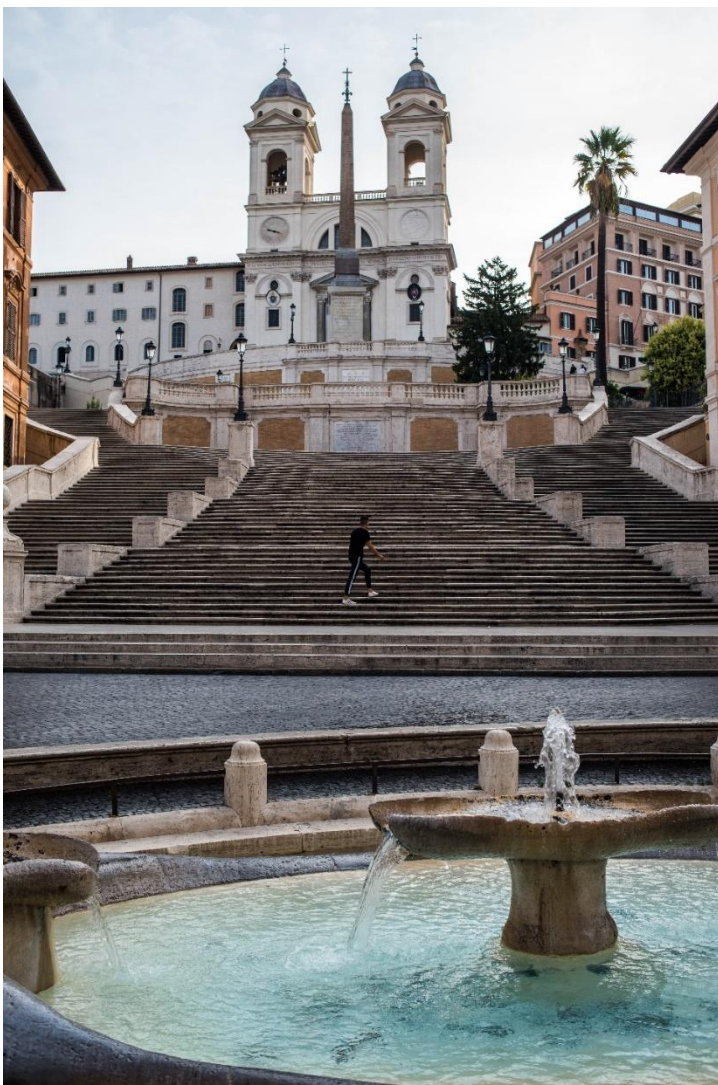
Den 5. november fik Italien sit 23. DPCM. Det første af slagsen blev som bekendt præsenteret i foråret. Det var det, der mere eller mindre erklærede Italien i en covid-undtagelsestilstand og som dekretede nedlukning i syv uger. Herefter lukkede et nyt DPCM os ud igen. I løbet af sommeren blev samfundet gradvist genåbnet, endnu en gang med offentliggørelsen af et til lejligheden udfærdiget DPCM. Det var også et DPCM der i august måned indså, at al den løsslupne diskodans nok var lige en kende for virusfremmende, hvorefter Conte-regeringen besluttede sig for at slukke for både dansemusikken og de flimrende diskoteksllys.

Det seneste – men helt sikkert ikke sidste - DPCM har nu inddelt Italien i tre forskellige farve-zoner alt efter smittefare – rød (stor smittefare), orange (middel smittefare) og gul (lav smittefare). Der findes også en grøn farve, som signalerer ”ingen fare”, men den er indtil videre ikke blevet taget i brug. Denne farveskala er blevet til på baggrund af 21 forskellige kriterier, bl.a. nye virusmittede, antal sengepladser til intensiv behandling, smittetryk, det lokale hospitalsvæsens kapacitet mv. Det nye DPCM vil have gyldighed frem til den 3. december i år.

Lige nu er fire regioner blevet erklæret rød zone – Lombardiet, Piemonte, Calabria og Valle d’Aosta – hvor der i alt bor ca. 18 mio. personer. De vil nu være i en tilstand af næsten-lockdown under betingelser, der meget ligner dem som hele Italien oplevede i foråret. Det vil sige forbud mod at bevæge sig fra en region til en anden. Undervisningen i mellem- og overskolen (fra 11 til 19 år) vil foregå som fjernundervisning. Alle restauranter og cafeer vil være lukkede, og det samme vil biografteatre og kultursteder.

Ikke overraskende har den første polemik og de første stridigheder nu set dagens lys. Det drejer sig især om Lombardiet, Italiens mest folkerige region med i alt ca. ti mio. indbyggere og et bidrag til det italienske BNP på hele 21 pct. Regionspræsident Fontana mener, at det er uretfærdigt, at Lombardiet er blevet tildelt rød zone, til trods for at regionen ligger siden

virusudbruddet i foråret har været Italiens suverænt mest virusramte region. Mange andre er dog af den stik modsatte mening, nemlig at regeringen omsider har taget initiativ til at se på virussenspredningen lokalt. I foråret, hvor Lombardiet også var den mest smitteramte region, var der generelt en stor manglende forståelse over for, hvorfor regioner som fx. Sardinien og Sicilien, der stort set var smittefrie, også blev sat i lockdown.

Objektivt set er det meget svært at forstå, hvad der kan få Lombardiet til at klage over, at regionen er blevet gjort til rød zone. I månedsvis har vi her fra Rom betragtet regionen med en blanding af måben og vantro, når vi har set fotos og filmklip dels af tilbagelænedede aperitifnydende milanesere, dels af byens metrotog, der var fyldt til bristepunktet med passagerer, alt imens pandemien rasede på sit højeste.

Regionspræsident Attilio Fontana er fra Matteo Salvinis parti Lega, og dermed også et perfekt eksempel på en opposition, der ift. sundhedstruslen har stået for en "virusideologi", der til forveksling ligner den andre populistiske – Boris Johnson, Donald Trump, Jair Bolsonaro m.fl. – har lagt for dagen. End ikke de seneste katastrofale virustal fra Lombardiet – 8.800 smittede og 139 covid-dødsfald på én dag – har fået regionspræsident Fontana til at forstumme i sin kritik af regeringens tiltag.

To regioner er blevet orange zone – Sicilien og Puglien. Også her, i Sicilien, er der utilfredshed med den tildelte farve. Siciliens regionspræsident Nello Musumeci mener, at tildelingen af orange zone til Sicilien er forkert. Han ville gerne have haft en gul farve, og henviser til, at Campania-regionen indtil for få uger siden figurerede som en af Italiens mest virusramte regioner, og at regionen alligevel klarer sig med en gul zone-tildeling.

Som et håndfast svar til de forskellige protesterende regionspræsidenter har sundhedsminister Roberto Speranza svaret: "Alle de samlede tal kommer fra de enkelte regioner. De regionspræsidenter, der protesterer vælger at ignorere de åbenlyse farer som virussituationen helt klart viser, i stedet for at udvise ansvar og samfundssind".

På baggrund af disse første stridigheder kan det forventes at disse små og store konflikter vil fortsætte hele dekretperioden ud. I øvrigt er det regeringens erklærede mål at knække viruskurven så tidligt som muligt "således at vi vil kunne holde jul med hinanden", som det lyder fra regeringen. Og mon ikke også de nye restriktioner er et forsøg på at bedre smittetalene, således at dette års indbringende julehandel ikke må aflyses?!

Mens disse linier skrives ser de seneste italienske virustal således ud: 34.505 nye smittede på én dag, 445 døde på én dag og 2.391 personer indlagt i intensiv behandling.

Disneyficering af Roms centrum

Rom er i denne periode indsvøbt i et tykt tæppe af inaktivitet. Overalt i byens centrum ses nedrullede skodder. Mange forretninger og hoteller har anbragt brunt papir i vinduerne som tegn på at al aktivitet er ophørt. Mange forretninger kører med 50 pct.-rabatter i forsøget på at lokke kunder til, og mange steder ser man butiksindehavere stå i deres butiks døråbning og kikke langt efter kunderne.

Roms centrum er helt åbenlyst ramt af den proces, der i italiensk presse kaldes for ”disneyficazione”, disneyficering. Det vil sige, at byens historiske centrum – på samme måde som man ser i Venedig og Firenze – er blevet en slags ”Tivoli for turister”, hvor der nu kun bor få romere, bl.a. på grund af de høje hus- og lejepriser. Går man gennem centrum er der meget stille. Det er først, når man kommer udenfor centrum, ud i periferierne, at man begynder at kunne se og fornemme liv. Selv sagt fordi der hér rent faktisk bor mennesker.

De romerske restauranter er stadig frokoståbne, men frekventationen af dem er meget begrænset, bl.a. fordi mange virksomheder opfordrer deres ansatte til *smart working* (dvs. at arbejde hjemmefra). Restauranter lukker kl. 18, hvilket naturligvis betyder at al udespisning om aftenen pt. er udelukket. Af samme årsag er Rom mere eller mindre støvsuget for turister.

For få dage siden mistede Italien og Rom en af nationens mest elskede skuespillere, Gigi Proietti. Han døde på sin fødselsdag og blev 80 år gammel. Han var især kendt for sit komiske talent i både biograffilm og på teaterscener landet over. Mange af hans monologer var legendariske og er blevet folkeeje, og ved hans død blev han af mange beskrevet som ”Italiens mest elskede skuespiller”.

I midten af oktober åbnede en storstilet udstilling på det nyistandsatte Palazzo Caffarelli, et stenkast fra Campidoglio. Udstillingen hedder ”I Marmi Torlonia”, Torlonia-familiens marmorværker. Ifølge dagbladet la Repubblica er det en udstilling ”som Rom har ventet på i årtier”. Torlonia-familiens stamtræ går tilbage til begyndelsen af det 18. århundrede. Gennem tiden er den stadig eksisterende familie blevet stenrig på bl.a. bankvirksomhed, og familiens formue anslås at være på over to mia. euro, bl.a. på grund af dens berømte samling af antikke græske og romerske kunstsatte. Samlingen tæller intet mindre end 620 værker, hvoraf 92 nu er udstillet på Palazzo Caffarelli i hvad italiensk presse har kaldt for ”den vigtigste udstilling i Italien i 2020 og 2021”.

Udstillingen var egnetlig berammet til sidste forår men blev udskudt pga. covid. Den åbnede herefter i midten af oktober, og blev efter blot tre uger lukket. Igen på grund af covid. Udstillingen er sat til at vare indtil videre indtil den 29. juni 2021.

Trikoloren

La Bandiera Nazionale della Repubblica Italiana

Morten Gregers Berdiin
morten@berdiin.com

I denne kreds kender alle Fædrelandets Alter på Piazza Venezia, Rom. Fyldt af symboler med en kæmpe rytterstatue af kong Victorio Emanuele II højt hævet. Neden under den ukendte soldats grav flankeret af to æresvægter der står, som var de hugget i marmor.

Foran to meget høje flagstænger med det italienske flag Trikoloren – la Bandiera d’Italia. På en forårsdag får en stille brise de kæmpestore flag i florlet flagdug til at rejse sig. Enkle, med klare skarpe farver i relief mod omgivelsernes støvede nuancer.

Trikoloren fotograferet fra Fædrelandets Alter mod Piazza Venezia.

Ethvert barn i Danmark lærer, at Dannebrog faldt ned fra himlen den 15. juni 1219 i Tallinn, Estland, og skaffede Valdemar Sejr sejren over de vantro estere. Skulle vi have glemt barnelærdommen, har vi haft lejlighed til at blive mindet om den igen ved 800 år jubilæet sidste år. Og det tror vi så på, ligesom vi tror på, at kejser Konstantin den 28. oktober 312 ved den Milviske bro, da et kors tonede frem på himlen og en stemme kundgjorde, at ved dette kors skal Du sejre, dræbte sin sidste konkurrent til kejsertitlen og gjorde verden kristen.

Vi har haft Dannebrog så længe, at ingen lov er nødvendig for at kundgøre, at Dannebrog er Danmarks flag.

Med den italienske trikolor er det ikke nødvendigt at søge tilbage i myterne for at finde grundlaget. Det er meget præcist. Efter anden verdenskrig stemte italienerne i juni 1946 om at bevare landet som kongerige eller at indføre en republik. Som bekendt blev det sidstnævnte resultatet, og så skulle den nye republik finde et nationalt symbol. I overgangstiden fastsatte præsidenten i et dekret, at trikoloren skulle være nationalflaget. I den nye republiks grundlov af 1. januar 1948 – Costituzione della Repubblica Italiana – blev det i artikel 12 fastsat: ”Republikkens flag er den italienske trikolor: grøn, hvid og rød, i tre lodrette lige store bånd.”

Selvom Trikoloren har en helt fast fødselsdag som republikken Italiens symbol, er der selvfølgelig en lang forhistorie.

Lad os starte ved begyndelsen:

Den franske revolution i det sidste tiår af 1700 tallet havde også sine tilhængere på den italienske halvø. De franske jakobinere havde deres karakteristiske hue med en roset i det vi i dag kender som de franske farver. De italienske jakobinere brugte også huen, men med en roset i det vi i dag kender som de italienske farver.

Lige som de franske farver menes at have rod i militære uniformers farve, gør det samme sig gældende med den italienske roset. Disse farver skal stamme fra farverne i Milanos borgerværn.

I den nordlige del af den italienske halvø var der et par militære korps, der tog farverne op og havde faner i de italienske farver i en vandret trikolor, med korpsets våbenskjold i midten.

Frankrig havde rodet sig ud i krig med stort set alle sine naboer og havde sidst i 1700 tallet en på papiret stor hær stående i den nordlige del af halvøen Italien.

I Frankrig gjorde Napoleon lynkarriere og blev udnævnt til at lede hæren i Norditalien i 1796. Med Napoleons kendte effektivitet og utålmodighed fik han styr på hæren og erobrede store områder. Der dannede han 16. oktober 1796 republikken Cispadana, med et (skygge) parlament efter fransk forbillede.

En delegeret i parlamentet foreslog 7. januar 1797, at republikkens flag skulle være trikoloren i de italienske farver, med vandrette bånd.

Den 7. januar er derfor Trikolorens dag, ligesom vi fejrer Dannebrog på Valdemarsdag den 15. juni.

Napoleon førte krig, regerede, administrerede og allerede den 27. juli 1797 blev republikken indlemmet i den samtidig oprettede større republik Cisalpina med Lombardiet og Emilia-Romagna som de centrale områder.

Republikken overtog forgængerens fane, med vandrette bånd uden andet symbol, men parlamentet vedtog kort efter den 11. maj 1798 at vende båndene lodret svarende til forbilledet fra den franske revolution. Der opstod så første gang trikoloren, som vi kender den i dag. Fanens levetid blev kort, for republikken opløstes allerede 26. januar 1802. I napoleontiden skyldede mægtige hære frem og tilbage i Europa. På den italienske halvø opstod og forsvandt lande som svampe.

Republikken Cisalpina blev til republikken Italien med Napoleon som præsident og snart til kongeriget Italien med Napoleon som konge.

Efter Napoleons fald og Wienerkongressen faldt der relativ ro over den italienske halvø, men der var mange nationalistiske grupper og tiltag, der på forskellig vis anvender grøn, hvid og rød i deres symboler for forening af halvøen.

I midten af 1800 tallet var der igen revolutioner og oprør over Europa.

Blandt andre i Milano, hvor befolkningen rejste sig mod de østrigske herskere. Deltager i denne opstand var Goffredo Mameli dei Mannelli, der i 1847 skrev den sang, der hundrede år senere blev Italiens nationalhymne, som beskrevet af Ole Andersen i Coronanyhedsbrev nr. 10.

I sangens anden strofe opfordrer Mameli:

Lad os samles under et banner
et håb om at forenes.

I

I forbindelse med forberedelserne til den såkaldte første italienske frihedskrig, overtog kong Carlo Alberto milanesernes farver og bestemte, at kongeriget Sardagnas flag skulle være den lodrette trikolore med savoianernes våben i det hvide bånd.

Da kong Vittorio Emanuele II overtog efter faderen, besluttede han i 1855 at kaste kongeriget ind i Krimkrigen, og at det skulle bringe glans over kronen. Trikoloren blev tilføjet kronen, og i denne udførsel var fanen først kongeriget Sardegnas og efter Italiens genforening kongeriget Italiens indtil 1946 som ovenfor beskrevet.

Efter ovenfor at have tilstræbt at være så korrekt som muligt, kommer nu afsnittet, hvor intet er rigtigt og alt usandt, med de gode forklaringer på, hvorfor Trikoloren er grøn, hvid og rød:

1. Napoleon ville hædre sin fødeø Korsika, der kaldes den grønne ø, og skiftede derfor den blå farve i den franske trikolore ud med den grønne.
2. Den grønne farve symboliserer landskabet, den hvide alpetinderne og den røde de krige der gik forud for Italiens samling.
3. Den grønne farve repræsenterer håbet, den hvide troen og den røde kærlighed.

Og så den jeg elsker mest

4. Den grønne farve repræsenterer pizzaens basilikum, den hvide mozzarellaen og den røde tomatsovcen.

Trikoloren, som den oftest ses i det offentlige rum, sammen med EU's flag og her yderligere med byen Roms flag.

Forslag til videre læsning:

www.quirnale.it/simboli Il Tricolore

www.quirnale.it/simboli L'Inno Nazionale

www.it.m.wikipedia.org Bandiera d'Italia

Pierre Milza, Storia d'Italia. Kapitel XVII Dalla Rivoluzione alla caduta dell'Impero og kapitel XIX La formazione del regno d'Italia.

La Spezeria della Santa Maria della Scala

Pavernes Apotek eller Krydderi-butikken ved Santa Maria della Scala

Af Ulla Høgh og Ole Andersen

På Piazza della Scala i Trastevere ligger Pavernes Apotek, der er det ældste i Trastevere og et af de ældste i Rom. Det blev grundlagt i sidste halvdel af 1500-tallet af medlemmer af munkeordenen, Barfods-Karmeliterne, på første sal af klostret lige ovenover stueetagen, hvor apoteket ligger i dag.

I begyndelsen var apotekets produkter forbeholdt munkene, der brugte lægemidlerne i klostrets sygeafdeling. Men der blev åbnet op for offentligheden i slutningen af 1600-tallet. Apoteket blev meget berømt, da pave Pius 8. (død 1830) velsignede apotekets produkter og tildelte det forskellige privilegier. Privilegierne blev yderligere understøttet af den senere pave Gregor 16. (død 1846), deraf det folkelige navn Pavernes Apotek. Fra 1954 har apoteket været privatejet og forhandler 'almindelige' apoteks-produkter. Men det gamle apotek med lokaler, laboratorier etc. er bevaret og tilgængeligt som museum, hvor det apparatur, der blev anvendt til medicin-fremstillingen, kan ses.

Indgang til Pavernes Apotek

På apoteket fremstilledes galeniske produkter, mest bestående af urter eller ekstrakter (deraf navnet 'spezieria' dvs. krydderi-butik). Det er en fortsættelse af den ældgamle tradition, som den græske læge Galen grundlagde 3. - 2. århundrede fvt. Lægeurterne blev dyrket i klostrets have, og fremstillingen af galeniske lægemidler i form af miksturer, ekstrakter, salver, piller mm. fortsatte helt frem til efter 2. verdenskrig. Apotekets munke blev anset for super-specialister i arbejdet med urter, og både munke og lægmænd blev undervist i faget på apoteket. Undervisningen er fastholdt i et maleri fra 1700-tallet i apotekets atrium, hvor man ser munken Fra Basilio della Concezione (Broder Basilius fra Undfangelsen) undervise.

Interiør fra apoteket med de klassiske og paneler, skabe, keramik-krukker og glas til opbevaring af medicin, salver og ekstrakter (Årstal ukendt)

Blandt de mest berømte galeniske produkter var Theriak, der siden 100-tallet evt. har været anvendt mod alskens sygdomme, som fx slangebid, forgiftning, pest og andre alvorlige lidelser. Theriak indeholdt mange forskellige ingredienser bl.a. hugormekød, rabarber, aloe, myrrha og safran opløst i honning og vin. Og selvom der i Pavernes Apotek er en indskrift, der siger: 'Hverken urt eller omslag helbreder, men Herre, dit ord helbreder alt', var der nu også 1% opium i blandingen. Andre berømmede produkter var 'Vandet fra trappen' ('l'Aqua della Scala'), der anvendtes mod luftvejslidelser, reumatisme og allergi, samt det beroligende l'Aqua di Melissa og endeligt Samaritanerindens Vand, der virkede desinficerende. Også i Danmark blev der dyrket lægeurter i klosterhaver, og klostre har været involveret i pleje af syge. I sammenhængen er det interessant, at Theriak blev solgt på danske apoteker helt frem til omkring 1. verdenskrig. Melissa-vand kan stadig købes rundt omkring i hvert fald ifølge internettet i Italien. Og der er stadig flere steder apoteker i forbindelse med klostre og kirker, fx ved San Paolo fuori le Mura. Her kan man ofte købe lokalt fremstillede likører.

Hverken urt eller omslag helbreder. Men Herre dit ord helbreder alt

Bølgen med alternativ medicin i Vesteuropa tog fart omkring 1970, altså kort efter at man holdt op med at fremstille produkter af urter i Pavernes Apotek. I danske apoteker foregik der lokal fremstilling af miksturer, tabletter, salver, pulvere mm. helt op 1970-80, inden industrialiseringen tog næsten helt over, ikke mindst fordi kravene til produktionen blevet skærpet.

Destillations-apparat, mortere, kogekar, præcisionsvægte, kolber, glas mm. brugt til fremstilling og opbevaring af medicin udstillet i de oprindelige lokaler, nu apotekets museum

Pavernes Apotek skulle have været besøgt på den nu corona-aflyste rejse til Rom her i oktober. Vi har selv tidligere prøvet at komme ind, men det fordrer en forudgående aftale. Vi håber, det kan komme med i et fremtidigt program for Rom-selskabet.

RomQuiz

En lille quiz til fornøjelse og adspredelse i mørke Coronatider.

1. Hvem havde Cafe Canova på Piazza del Popolo, som stamcafe?

2. Hvem var stamgæst på dette Trattoria, hvis navn er det samme som gadens?

3. Titusbuen står 2 steder i Rom på Forum og i ?

4. I dette palads foregår dele af H.C. Andersens roman "Improvisatoren". Hvad hedder palazzoet?

5. Hvor kan man se Napoleons søster i marmor og fuld figur?

Web-foredrag af journalist Jesper Storgaard Jensen

"Kom med til Rom ... på sikker afstand!"

Tre web-foredrag om Rom (og Italien) af journalist Jesper Storgaard Jensen.

Holder du af Rom og Italien, men kan ikke rejse på grund af corona? Jesper Storgaard Jensen, der bor i Rom på 23. år, vil gennem tre web-foredrag tage dig med på en spændende og aktuel rundtur i den evige stad og fortælle om hvordan situationen er i Rom/Italien. Så er du rustet, når du igen vil kunne besøge byen.

Læs mere [her](#)

Romselskabet S.P.Q.R

Vesterdalen 52 | 2870 Dyssegård | Telefon 22 30 64 60 | mogensbang@vesterdalen.dk

Jyske Bank 7854 1361115

